

ombudsman
veřejný ochránce práv

DODRŽUJE ČESKO PRÁVA LIDÍ S POSTIŽENÍM?

SHRNUTÍ VÝZKUMU
OMBUDSMANA
2025

tisková zpráva
a kompletní výzkum

1

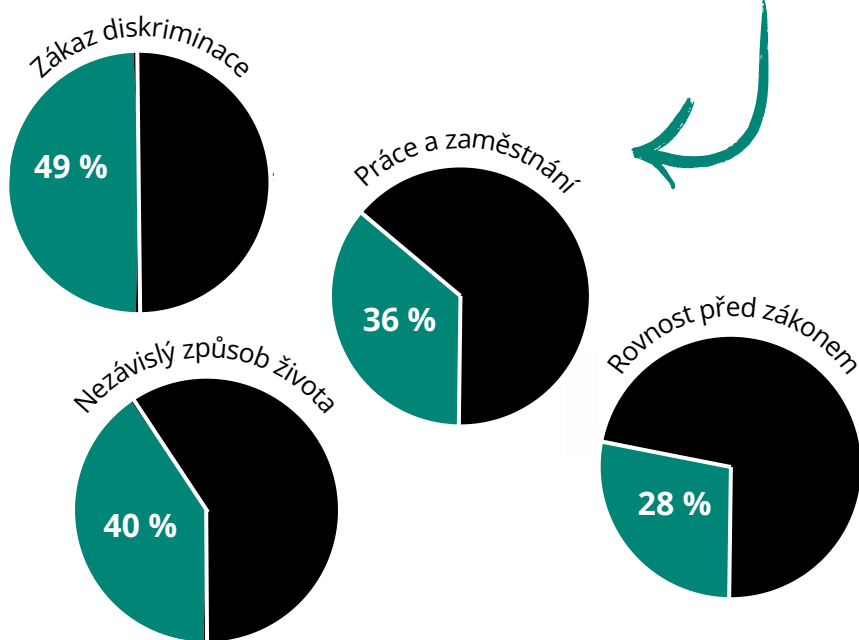
Co jsme zjistili?

Stát dodržuje Úmluvu o právech osob se zdravotním postižením

v průměru z

38 %

Míra dodržování Úmluvy se liší v jednotlivých oblastech:

Ukázalo se, že stát sice udělal **některé důležité kroky**, ale chybí mu

ucelený plán,

dostatek dat a peněz a

politická vůle provádět důležité změny.

V mnoha oblastech se situace téměř **nepohnula dopředu**.

2

Co státu doporučujeme?

- Přijmout ambiciózní vládní strategii pro práva lidí s postižením na období let 2026–2030
- Zajistit, aby nikdo nebyl diskriminován kvůli postižení
- Místo omezování svéprávnosti rozvíjet podpůrná opatření (nápomoc, zastoupení členem domácnosti)
- Zajistit služby podpory a péče v místě, kde lidé s postižením chtějí žít (mimo velké ústavy či nemocnice)
- Lépe podporovat zaměstnávání lidí s postižením na běžném trhu práce
- Sbírat a zveřejňovat spolehlivá data o situaci lidí s postižením

3

Co jsme zkoumali a jak?

Vybrali jsme výše uvedené čtyři oblasti, protože jsou pro život lidí s postižením zásadní.

Pomocí **lidskoprávních ukazatelů** jsme každou oblast ohodnotili v procentech.

100 % znamená, že stát všechny své povinnosti plní. Čím nižší číslo, tím více má stát co zlepšovat a naopak.

V každé oblasti jsme si položili konkrétní otázky:

- Co říká Úmluva a české předpisy?
- Co stát a jeho orgány skutečně dělají?
- Jaký to má dopad na život lidí s postižením?

Nevíte, co jednotlivé články Úmluvy obsahují? Nevadí. Seznamte se s nimi na stránce [Monitorování práv lidí s postižením](#).

4

Proč jsme výzkum dělali?

Česko v roce 2009 přijalo **Úmluvu o právech osob se zdravotním postižením**. Tím se zavázalo k tomu, že lidé s postižením budou mít rovná práva a že jim stát zajistí podmínky pro důstojný a svobodný život.

Po více než 15 letech je čas se ptát:

- Dodržuje stát tyto závazky?
- Zlepšila se situace lidí s postižením?

V roce 2018 jsme dostali úkol sledovat, jak stát Úmluvu naplňuje. Abychom takové hodnocení mohli provést férově a srozumitelně, použili jsme metodu, kterou doporučují OSN a Evropská unie: **lidskoprávní ukazatele**.

Co je lidskoprávní ukazatel?

Konkrétní údaj nebo informace, která pomáhá zjistit, jak se v praxi **dodržují lidská práva**.

Může jít například o to,

- zda máme kvalitní zákony potírající násilí na lidech s postižením,
- kolik úřadů sídlí v bezbariérových budovách či
- kolik lidí s postižením žije mimo zdi ústavů nebo psychiatrických nemocnic.

Ukazatele umožňují v čase sledovat nejen **úspěchy**, ale také oblasti, kde je třeba **posílit ochranu práv** jednotlivců a skupin obyvatel.

5

Co dál?

Výsledky **sdílíme** s veřejností, státními institucemi i mezinárodními organizacemi, včetně Výboru OSN, který dohlíží na dodržování Úmluvy.

Zpráva ukazuje, že **změny ve prospěch práv lidí s postižením jsou možné, ale jen tehdy, když jsou systematické, koordinované a dlouhodobé**.

Proto budeme:

- **hodnocení státu pravidelně aktualizovat**, ideálně jednou za 4–5 let,
- **zapojovat** do hodnocení lidi s postižením a jejich organizace,
- **rozšiřovat** používání lidskoprávních ukazatelů i **do dalších oblastí obsažených v Úmluvě** (životní úroveň a sociální ochrana, vzdělávání, přístupnost prostředí a informací).

Zajímá nás Váš názor

Zpětnou vazbu k výzkumné zprávě nám můžete poskytnout v jakékoli formě. Podněty zohledníme při dalším obdobném výzkumu. Pomůžete nám zlepšit dodržování lidských práv v České republice.

<https://www.ochrance.cz/kontakt/>

